

Kommunedirektørens forslag HØP 2023–2026

Vi bygger fellesskap

Direktør bymiljø og utbygging Leidulf Skjørestad
21. oktober 2022

Stavanger
kommune

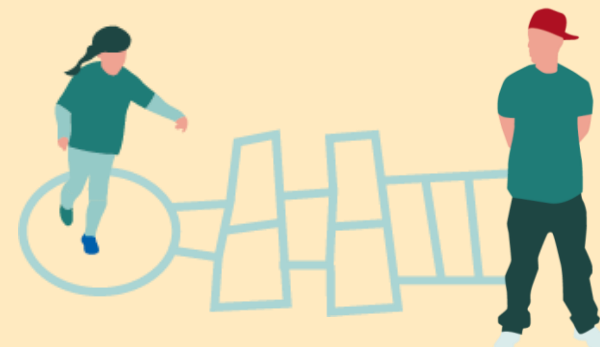
Strategiske prioriteringer

Kunnskap og kompetanse
i en attraktiv kommune

Styrke
informasjonssikkerheten og
personvernet

Laget rundt barnet

**Region-
motoren**

**Gode
hverdagsliv**

**Grønn
spydspiss**

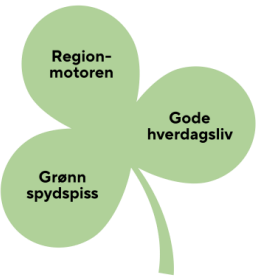
Et klima- og miljø-
vennlig samfunn

Sørge for egnede boliger i alle
livsfaser

Overordnet planarbeid

Kommuneplanens arealdel skal vedtas før sommeren 2023

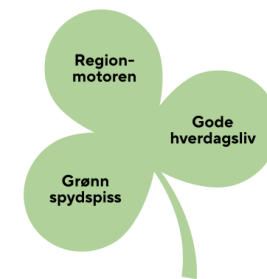
Den nye arealdelen har en tydelig grønn og klimavennlig profil, med sterkere sikring av naturverdier og landskap. Arealstrategien med strategikart og 8 prioriterte tema viser prinsippene for arealutviklingen.

For å nå målene i samfunnsdelen skal arealforvaltningen sikre

- Utbyggingsrekkefølge
- Jordvern og natur
- By- og stedsutvikling
- Gode bo- og nærmiljø
- Grønnstruktur
- Aktiv transport
- Næringsutvikling
- Sjøområder og strandsone

Plandokumenter og status for kommuneplanens arealdel ligger på stavanger.kommune.no/stavanger2040

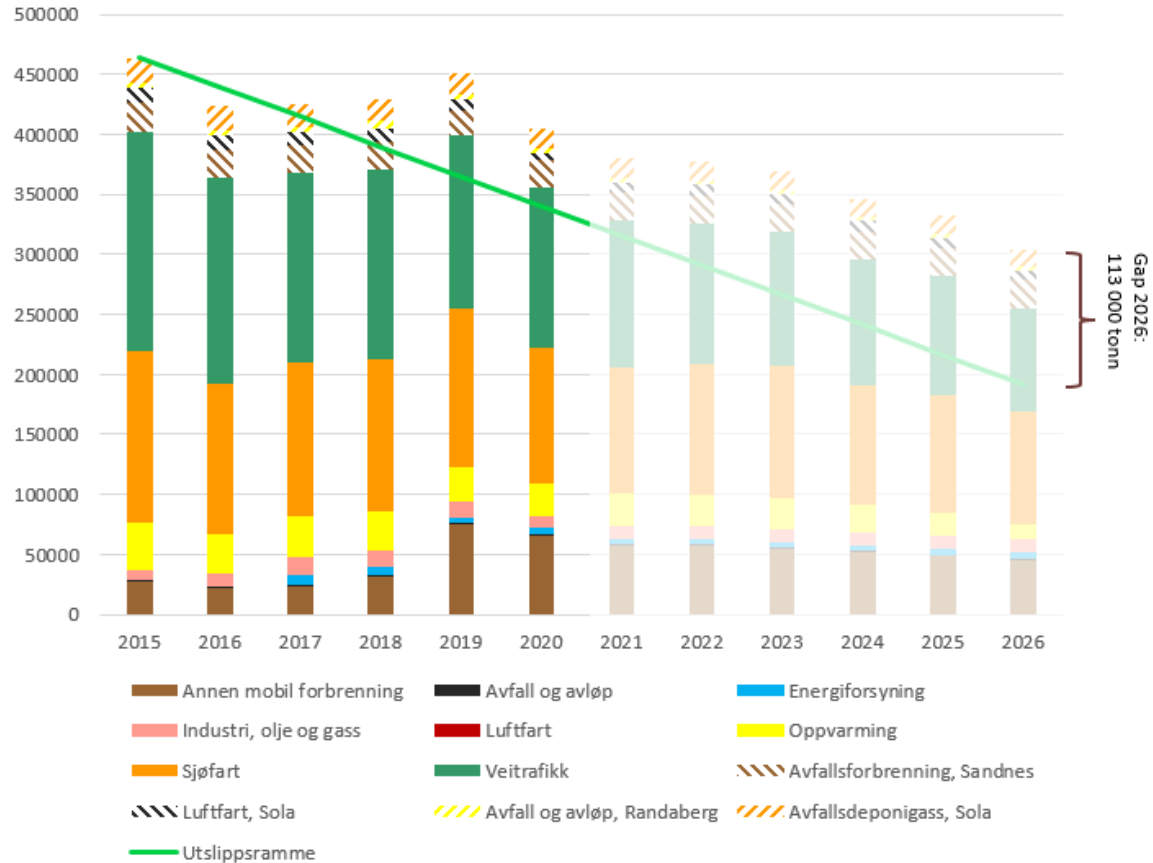
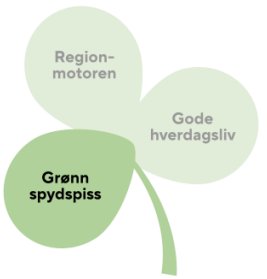

Prioriterte behov for by- og samfunnsplanlegging 2023–2040

- Gode hverdagsliv: Sikre kontinuitet i arbeidet med levekårsløft i Hillevåg og Kvernevik, i påvente av mulig samarbeid med staten
- Regionmotoren: Sikre plankapasitet for utviklingsoppgaver, og etablere en byarkitektavdeling
- Grønn spydspiss: Avsette ressurser til kommende klimatilpasning
- Stilken/kommunen og vi: Avsette dedikert ressurs til informasjonssikkerhet/gdpr for tjenesteområdets ansvarsfelt

Klima, natur og miljø

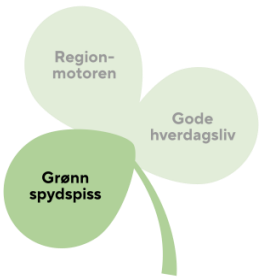

Klimamål og klimabudsjett

Stavanger kommune skal kutte de direkte klimagassutslippene med 80 % fra 2015 til 2030

Klimabudsjettet viser:

- Utslippsstatus
- Forventet utvikling i utslipp fremover
- Nødvendige kutt for å nå målet
- Effektivisering av planlagte tiltak
- Utslippene redusert 12,6 % fra 2015 til 2020
- Nedgang fra 2019-2020
 - Veitrafikk 7%
 - Sjøtransport 16%

Tiltakene med størst effekt	Effekt i 2026 (tonn CO ₂ ekv)
Tilrettelegge for utslippsfrie lette kjøretøy	25 900
Omsetningskrav biodrivstoff i avgiftsfri diesel (nasjonalt tiltak)	11 300
Fossilfri kollektivtransport vei	9 000
Biogass fra husdyrgjødsel (Bio Jæren + Finnøy bioenergi)	7 800
Fossilfrie hurtigbåter og ferger	7 400
Fossilfri havnedrift (landstrøm)	7 000
Søra Bråde biokullanlegg	1 300 (+3 100 binding)
Nullvekst personbiltrafikk	3 600

Klimatiltak

Det er behov for ytterligere tiltak for å nå målet.

Viktig å sikre fremdrift for tiltakene i budsjettet

Regnskapet og budsjettet omfatter sektorer hvor kommunen har lite handlingsrom for å kutte utslipp

- trenger drahjelp fra innbyggere, næringsliv og andre offentlige aktører
- Samtidig er det viktig å sikre utslippskutt fra egen drift

Klimabudsjettet følger kun opp direkte klimagassutslipp

- Effekten av ENØK-tiltak fanges ikke opp i klimabudsjettet, selv om forbruk av energi er tett knyttet til klimagassutslipp.

Vi trenger mer kunnskap om tiltak og effekten av tiltak

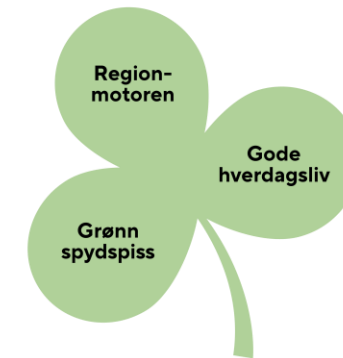
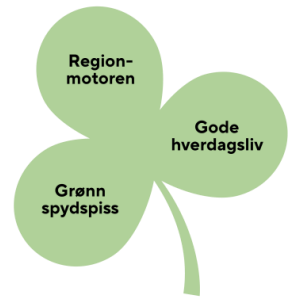

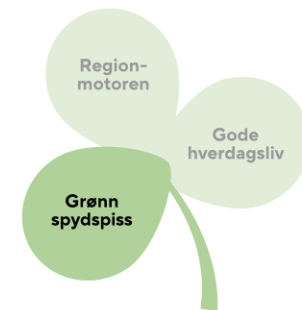
Klimanøytrale byer: Verktøy og metodikk for å nå vedtatte mål

Endringsprosess

- sosialt
- systemene
- politikken

Kommuneplan
Næringsplan
Klimaplan
Bymiljøpakken
Osv

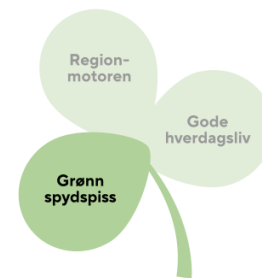

Tredelt klimakontrakt

1. Forpliktelser
 2. Konkrete handlinger
 3. Investeringer/finansiering
- Utstrakt samarbeid internt og eksternt
 - Involvere og engasjere nøkkelaktører
 - Signere felles mål

[Home - NetZeroCities](#)

Ny
elektrisk
feiebil

Å feie for egen dør:

Sikre utslippskutt og ansvarlig ressursbruk i kommunens egen drift

- På vei fra fossil- til utslippsfri bil-/maskinpark, f.eks. ny elektrisk feiebil
- Fossil- og utslippsfrie bygg- og anleggsprosjekter
- Oppvarming av egne bygg i driftsfasen
- Grønne anskaffelser
- Realisere pyrolyseanlegg på Søra Bråde
- Sirkulære løsninger med ombruk og gjenbruk
- Hindre ressurser på avveie (vann, avløp, avfall)

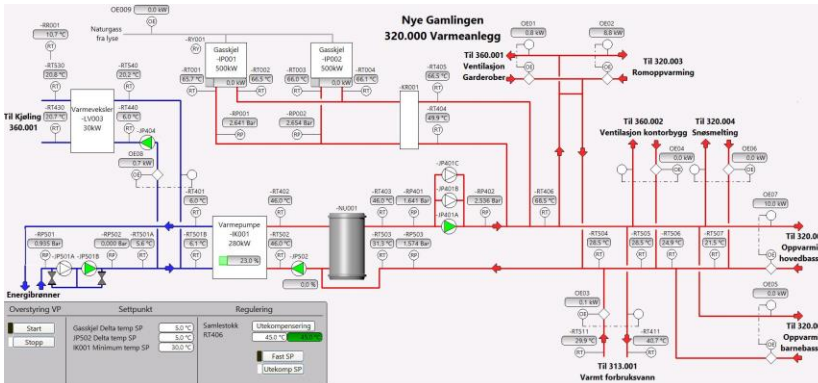
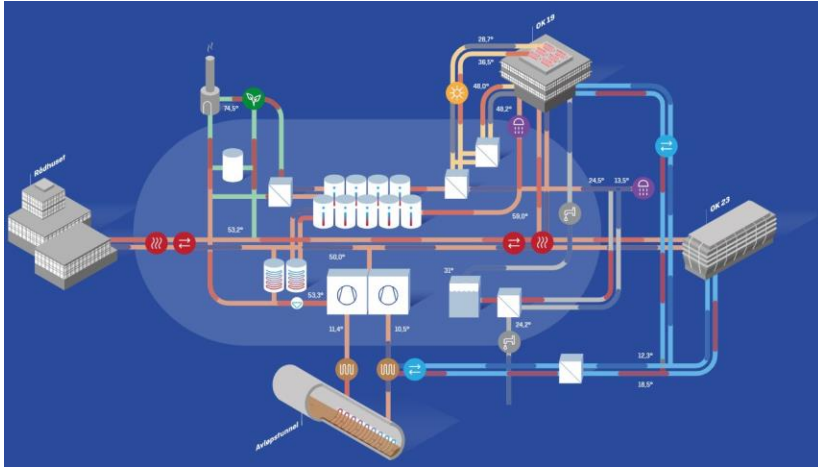
Energi: Priser og ENØK

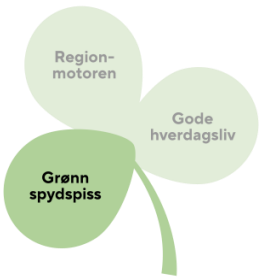
Energipriser:

- Kraftavtale som er basert på aktiv forvaltning (kraftmekleren har som mål å oppnå lavere kraftpris enn spotmarkedet)
- Energigruppen i SK har prissikret kraft for 2022-2024 som ligger langt lavere enn kraftprisen på det åpnete markedet
- Dette har spart kommunen for betydelige ekstrakostnader i energibudsjettet (for 2022 ca. kr. 160 mill.)

ENØK - Energiomlegging

- Oppfølging av handlingsplan Klima- og miljøplan
- Økt behovsstyring kommunale bygg (lys, varme, ventilasjon)
- Alle nye kommunale byggeprosjekter: behovsstyring av alt som er mulig å styre
- Studier for å vurdere energiomlegging i områder der dette aktuelt, i samarbeid med Lyse og aktører som bruker mye energi (eks drivhusnæringen på Finnøy fra naturgass til biogass; Felleskjøpet)

Hetlandshallen har potensial til 500 000 kWh

Forum-området har potensial til 3,7 mill. kWh

Nye energiløsninger: Solenergi på kommunale bygg

Mulighetsstudie – 360 bygg.

De 90 mest aktuelle bygningene – fakta:

- avkastning over 4 %
- CO₂-reduksjon på 1300 tonn CO₂-ekvivalenter årlig
- redusert energiforbruk på 20 %
- under planlegging og installeres fortløpende

De første anleggene vil bli montert våren 2023.

Grønn spydspiss: ta vare på og bruke naturen

- Stoppe nedbygging av natur, tap av økosystemer og arter
- Arealnøytralitet, netto null tap av natur
- Grønn plan
- Naturbaserte løsninger som grunnleggende prinsipp i planlegging, forvaltning og drift
- Restaurering av vassdrag
- Giffri vegetasjonskontroll
- Bekjempe uønskede arter
- Styrket satsing på naturmiljø på sjø og i vann

Forskning, næring og sentrumsutvikling

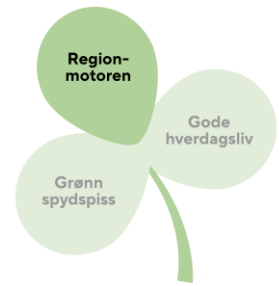
Stavanger sentrum

- Strategiske satsinger:
 - Videreutvikle Stavanger sentrum som tyngdepunkt for tjeneste, handel og arbeid
 - Bidra til tilgjengelige arealer
 - Sikre god og miljøvennlig tilgang til sentrum
 - Gjøre det attraktivt å bo i sentrum
- Gjennomføring av sentrumsplanen
- Styrking av samarbeidet med sentrumsaktører (særlig CID og STAS)
- Flere viktige prosjekt på gang:
 - Kongsgata/Klubbgata
 - Nytorget
 - Bussveien
 - Rehabilitering av rådhuset
 - Domkirken
 - Akropolis

Innovasjonsdistrikt
Ullandhaug

kr 2 mill.

Etablere innovasjonsdistrikt Ullandhaug

I planperioden settes det av kr 2 mill. til å utvikle Ullandhaugområdet som innovasjonsdistrikt

Vi skal:

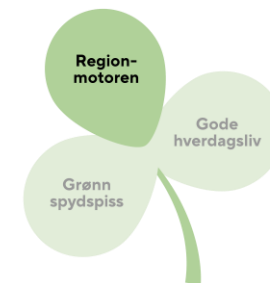
- bygge på de fortrinnene og ressursene som finnes på Ullandhaug
- sikre god organisering av samarbeidet mellom aktørene i innovasjonsdistriktet ved å etablere en styringsgruppe
- bidra i arbeidet med å etablere og realisere felles formidlingskanaler

Energihovedstaden
kr 5,5 mill.

Klimavennlig omstilling og ny næringsutvikling

I planperioden settes det av kr 5,5 mill. til å styrke arbeidet med Energihovedstaden

Vi skal:

- styrke vertskapsrollen
- markedsføre regionens samlede konkurransefortrinn
- styrke regionens attraktivitet gjennom regionalt samarbeid
- stimulere til omstilling innen bærekraftig næringsliv.

Havbruksfondet
til næringsutvikling

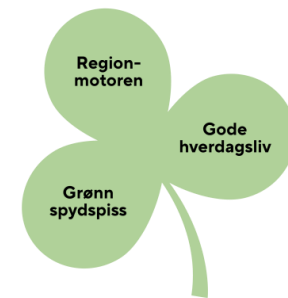
kr 14 mill.

Havet er grunnlaget

I planperioden settes det av kr 14 mill. fra havbruksfondet til næringsutvikling

I 2023 skal vi :

- være med og etablere en ny global havbruksexpo, Aqua Next
- være pådriver for opprettelsen av et kompetansesenter for havbruk og teknologi.

Kunst og kultur som drivkraft i regionen

Stavanger 2025

Stavanger og domkirken er 900-år i 2025. Vi er god i gang med forberedelsene.

Vi skal:

- Planlegge jubileumsprosjekter og satsinger som bygger fellesskap og setter spor som varer
- Fortelle historien til Stavanger på nye måter

Akropolis-visjonen

I planperioden gjennomfører Stavanger kommune en konseptvalgutredning (KVU) for en samlet utvikling av Rogaland Teater og Stavanger museum (MUST).

Vi skal:

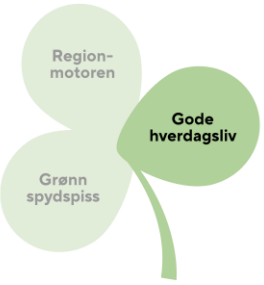
- Ha en pådriverrolle i arbeidet med å realisere Akropolis-visjonen

Driftsbudsjettet

Endringer i driftsbudsjettet fra 2022–2023

Eiendom
Kr 52,5 mill.

Herav kr 60 mill. til strøm som følge økte energipriser, kr 5 mill. til leie av boliger til Ukrainaflyktninger, økte leieinntekter kr 11 mill. Energisentralen m.m.

Idrett og utemiljø
Kr -5,9 mill.

Tatt bort engangs tilskudd bla til Kampen Campus, Ryfylke friluftsråd og speidermarka. Kr 0,5 mill. til bredbåndsutbygging i områder med dårlig dekning

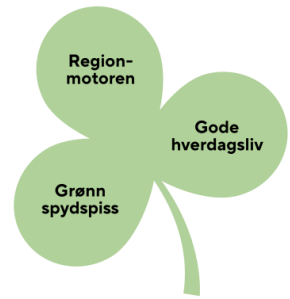
Innbygger- og samfunnskontakt
Kr 14,7 mill.

Inklusivmidler til byjubileum

Klima og miljø
Kr 11,5 mill.

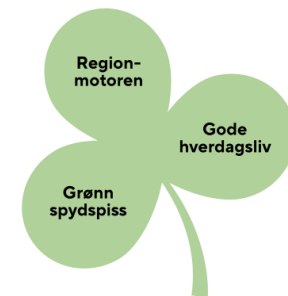
Økt satsing på klimatiltak, redusert pant av piggdekk og reduserte inntekter fra piggdekkavgift

Mer for mindre

- Effektivitet og omstillingsevne
 - Digital driftsplanlegging og oppfølging
 - Ansette kompetanse i plassen for kjøp ekstern
 - Minimere vann på avveier
- Riktig kvalitet som oppfyller formål/krav
 - Kvalitets- og effektivitetsindikatorer som verktøy
- Lave transaksjonskostnader
 - effektivisere internfaktureringsrutiner
 - forbedre prosjektflyten internt
- Gode helhetsløsninger
 - fra avfall til ressurs: skratt-flis blir til bioenergi og jordforbedring
- Styrke status til fagarbeider og sterke fagmiljøer
 - ny marinbiolog, lysdesigner mm.
- Redusere sykefravær
- Riktig kompetanse på rett plass

Gebyrer og satser

Vann og avløp

- kraftig økning i prisene fra IVAR
- økte finanskostnader og strømkostnader
- bruk av selvkostfond for å holde gebyrnivået nede
- justering og forenkling av tilknytningsgebyr

Renovasjon

- flere abonnenter = økt avfallsmengde
- nedbetaling av underskudd selvkostfond

Plan- og byggesaksgebyr

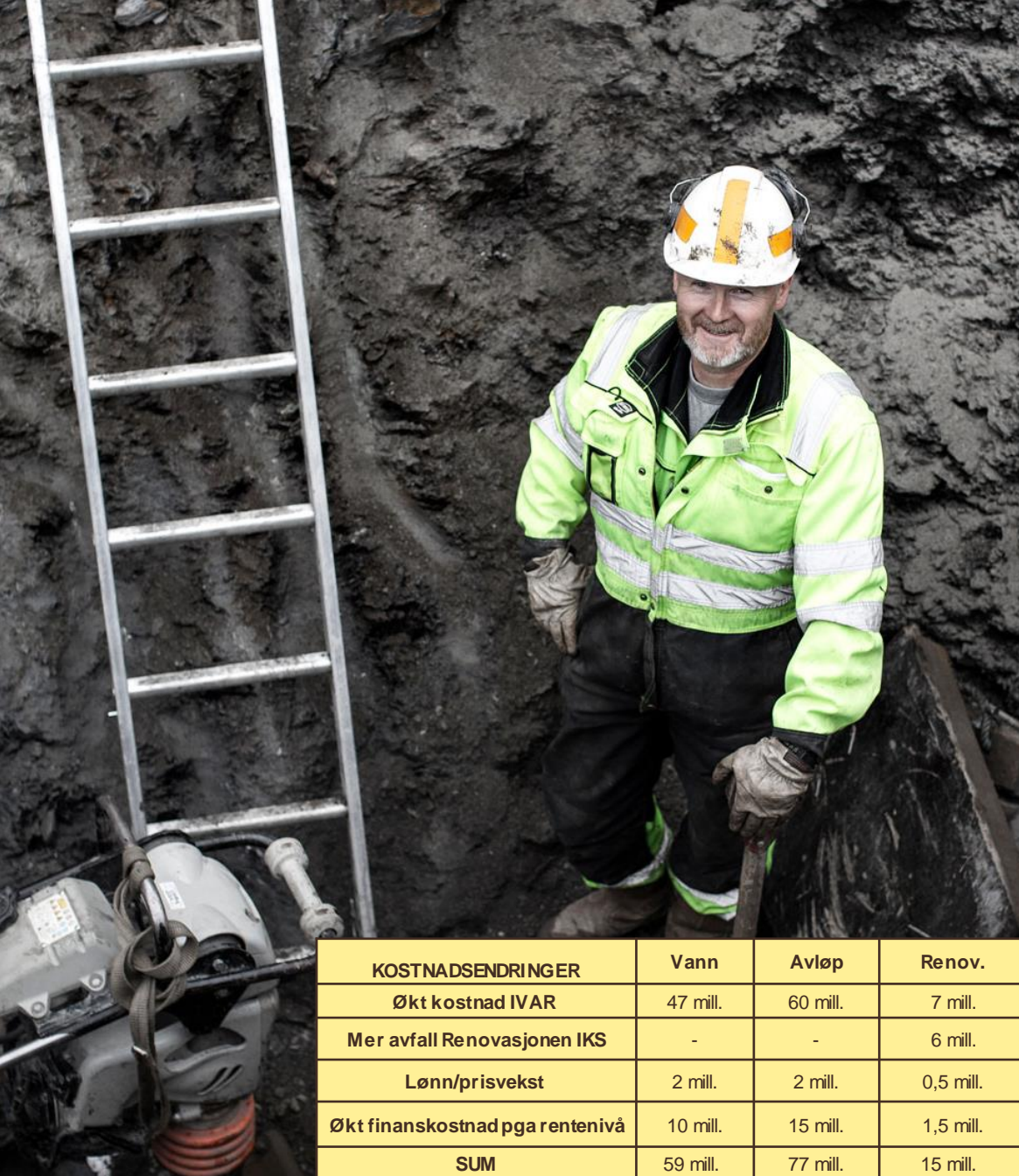
- Lønns- og prisstigning

GEBYRENDRINGER

- Vann +24 %
- Avløp +12 %
- Slam 0 %
- Renovasjon +8 %

GEBYRENDRINGER

- Forvaltningsoppgaver etter Matrikkelloven +3,5 %
- Byggesaksbehandling +3,7 %
- Private reguleringsplaner +3,7 %

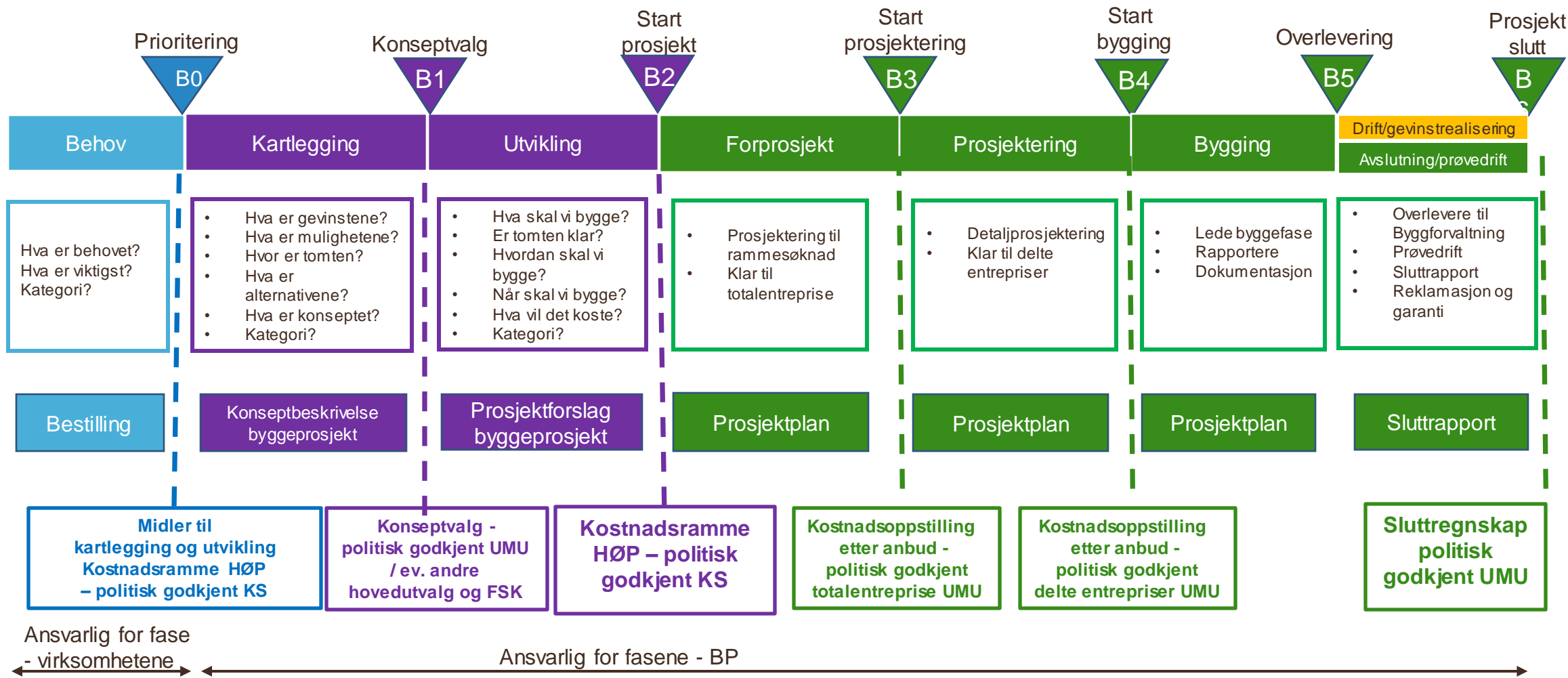
KOSTNADSENDRINGER	Vann	Avløp	Renov.
Økt kostnad IVAR	47 mill.	60 mill.	7 mill.
Mer avfall Renovasjonen IKS	-	-	6 mill.
Lønn/prisvekst	2 mill.	2 mill.	0,5 mill.
Økt finanskostnad pga rentenivå	10 mill.	15 mill.	1,5 mill.
SUM	59 mill.	77 mill.	15 mill.

Prioriterte investeringer

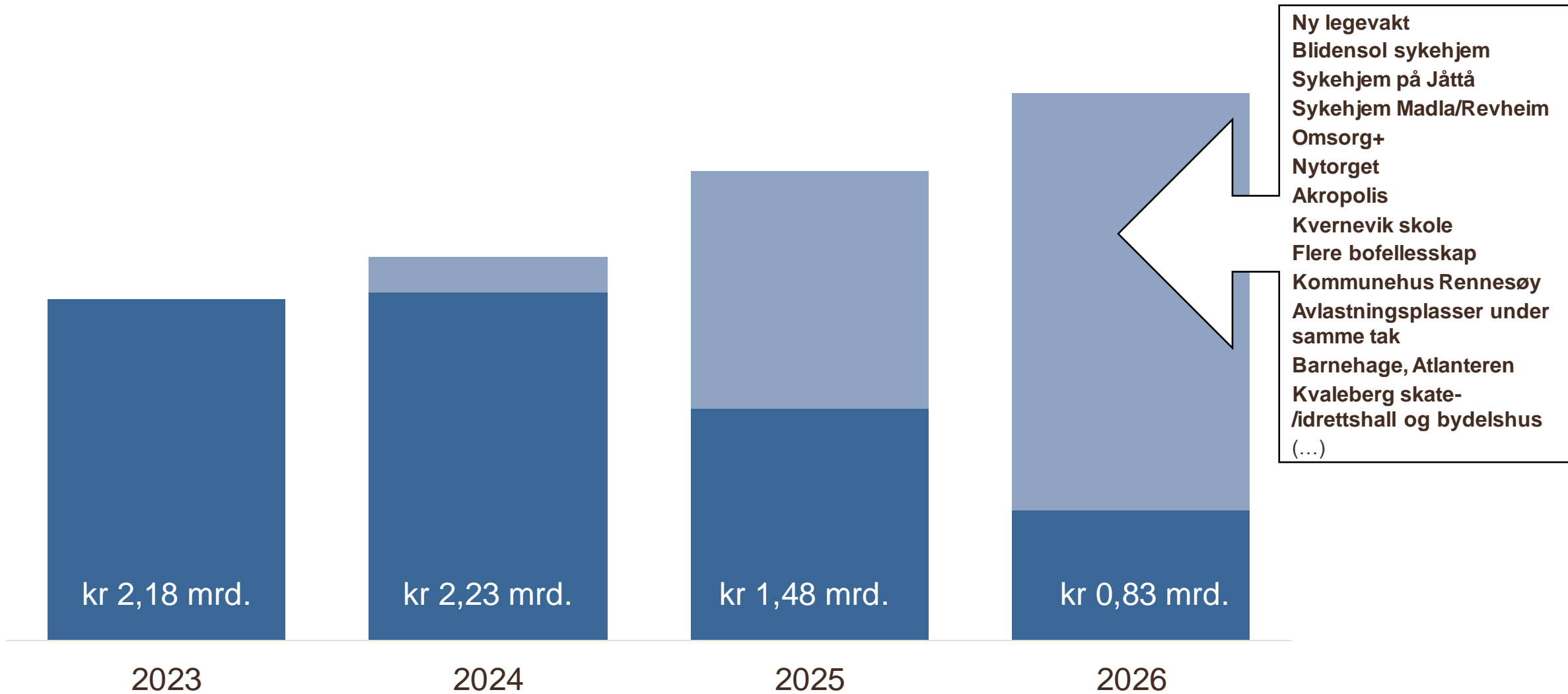

Prosjektmodell – «Riktig prosjekt – riktig gjennomført»

(gjelder store investeringer og/eller komplekse prosjekt)

Forslag til investeringsbudsjett

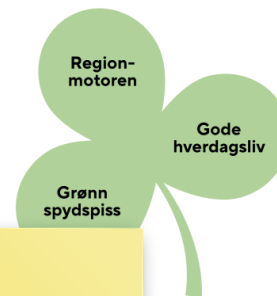

Brutto investeringer 2023–2026

Utemiljø, idrett og sykkel

909,6 millioner

Vann, avløp og renovasjon

783 millioner

Bymiljøpakke

231,2 millioner

Bolig og bofelleskap

797 millioner

Formålsbygg (skole, barnehage, helse m.m.)

2.106 millioner

Lervigsprosjektene

776,7 millioner

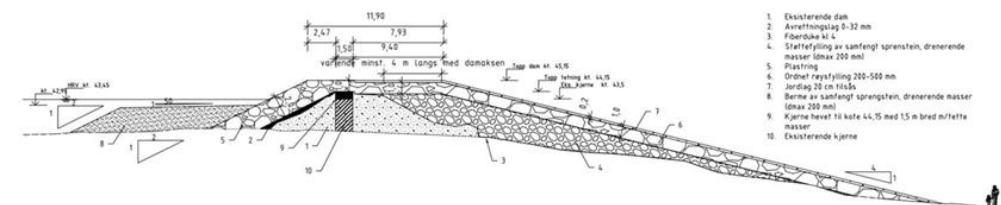
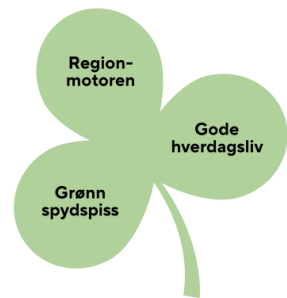
+ kr 59,1 mill. utlån av egne midler næring til Lervigs-kvartalet butikkeiendom AS kommer i tillegg

Klima og miljø

410 millioner

Kirker

150,5 millioner

Prosjektmodell brukes for store prosjekter

Prosjekter overlevert fra Idrett og utemiljø til Utbygging

- Kongsgaten - detaljprosjektering pågår
- Klubbegaten - detaljprosjektering starter 2023
- Nytorget - detaljprosjektering pågår
- Lervig park – detaljprosjektering pågår
- Damsikring Vannassen - avklaring med NVE pågår

Prosjekt overlevert fra Klima og miljø til Utbygging:

- Forusenset sjøbunn Galeivågen – avklaring med miljødirektoratet pågår

Økt gjennomføringsevne for alle de viktige prosjektene som håndteres i linjen

Før

Etter

Kjøp av nye boliger

kr 400 mill.

(inkl. kr 47 mill. tilskudd)

Boligsatsing

Behov for flere kommunale boenheter fordi:

- Befolkningen vokser
- Trenger fornying
- Bedre fordeling av kommunale boliger
- Mangler flere typer bolig
- Flyktningkrisen

Hvordan:

- Kjøpe oss inn i utbyggingsområder
- Skal være **tilstede over hele byen**
- Trenger alle typer bolig: Enkeltstående småhus, familieboliger og bofellesskap

Oppussing av
kommunale leiligheter

kr 128 mill.

Region-
motoren

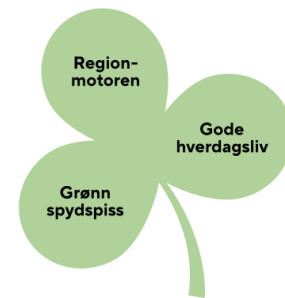
Gode
hverdagsliv

Grønn
spydspiss

Tidlig kontakt med utbyggere

- De fleste boligene bygges av private utbyggere i større boligprosjekt.
- Kommunen skal være til stede i de nye nabolagene.
 - *Mariebo, Teknikken, Fargehusene, Lervig Brygge*
- Inngå avtaler om kjøp av andeler tidlig
- Markedsmessige vilkår
- Maksimalt 10 % kommunale boliger i hvert enkelt byggeprosjekt
- Finansiering avklart i tide for det aktuelle året for avtale og overtakelse

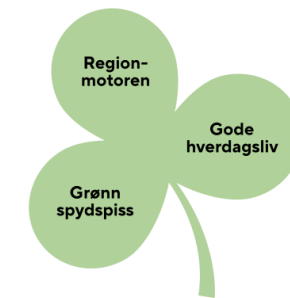

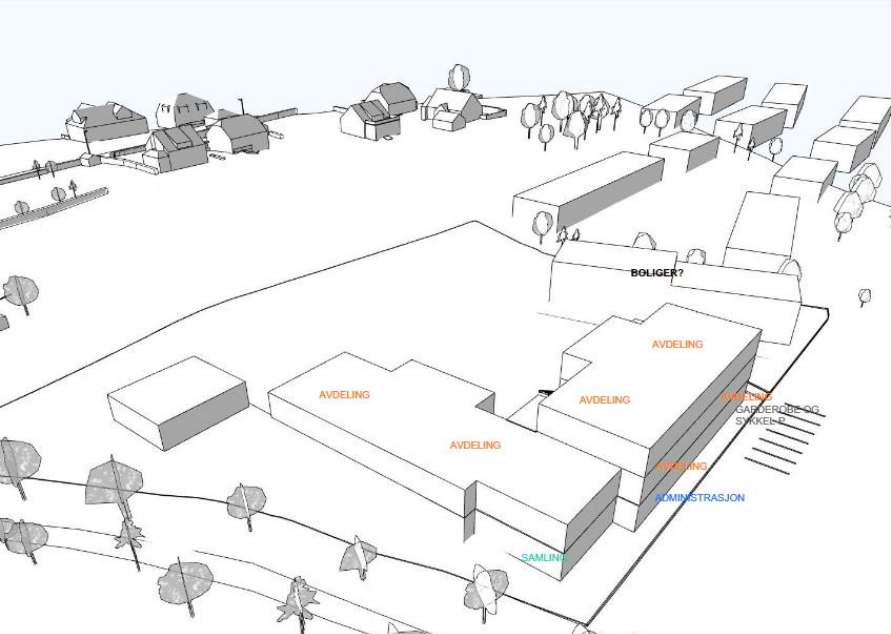
Inflasjon og prisutvikling både drift og investering

- August 2021- august 2022 SSB-indeks for bygg- og anleggsbransje på 7,2 %
 - I hovedsak er det materialkostnaden som drar opp prisindeksen.
 - P85-estimat vil være fra 6 - 18 mnd. gammelt, avhengig av entreprisemodell, før kommunen går ut i konkurransen
- Generell prisstigning
- Rente
- Strømpriser
- Andre ekstrakostnader drift: drivstoff, asfalt mm.
- Usikkerhet leverandører

Finansiell bestilling av arbeid fra B0 til kartlegging B1 og utviklingsfasen B2

Fase	Prosjektnavn	
B0 - Behov		
2023–2024	Prosjektutvikling Frivillighus	2 000
2025	Prosjektutvikling Jåtten skole	2 000
2024	Prosjektutvikling ny skole sykehusområdet / Våland	2 000
2024	Stokkadalen barnehage (8-10 avdelinger), prosjektutvikling	2 000
2024	Jåttå barnehage, oppgradering planløsning, prosjektutvikling	1 000
2025–2026	Prosjektutvikling byggetrinn 2 på Ramsvigtunet sykehjem	2 000
2025–2026	Prosjektutvikling nytt sykehjem Madla / Revheim	2 000

Illustrasjonsskisse Atlanteren

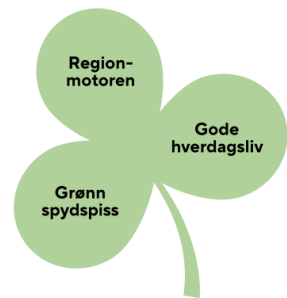
Illustrasjonsskisse sykehjem Jåttåvågen

Prosjektutvikling av konseptforslag til B1

B1 - Kartlegging

2023	Prosjektutvikling omsorg+, Bekkefaret (bevilget tidligere)	
2023	Bofellesskap Jåttåvågen (8 boliger)	2 500
2023	Prosjektutvikling Atlanteren barnehage	1 000
2023	Prosjektutvikling nytt sykehjem Jåttåvågen (150 plasser) og bofellesskap (16 plasser)	1 000

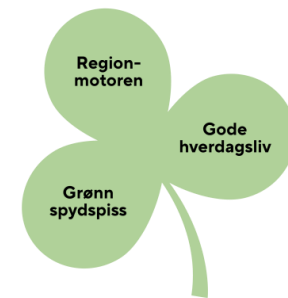
Utvikling prosjektforslag til B2

B2 - Utvikling		
2023	Kvernevik skole	7 000
2023	Ny Legevakt, prosjektutvikling	3 200
2023	Nytt kommunehus Rennesøy, inkl. sentrumsutvikling og rekkefølgekrav	2100
2023	Bofellesskap Haugåsveien	2 500
2023	Prosjektutvikling St. Petri bofellesskap for eldre	1 000
2023	Nytorget prosjektutvikling C11 (tidligere bevilget)	
2023	Kvaleberg skate-, idrett- og bydelshus (tidligere bevilget)	

Ny legevakt, sentrumsutvikling Vikevåg
Kvaleberg allaktivitetssenter

Kvernevik skole- og idrettsområde

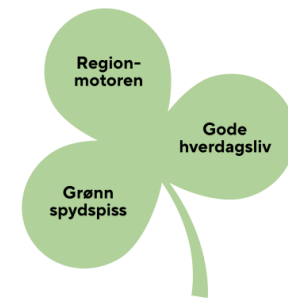
- Er i kartleggingsfasen – utreder rammebetingelser og muligheter
- «*Kvernevikløftet*», skole, idrett- og nærmiljøanlegg
- Helhetlig utvikling av området
- Konseptvalg – ulike konseptuelle løsninger - anbefalt alternativ i B1

Utredningsarbeidet fokuserer på:

- Finne hensiktsmessig plassering av skole og idrettshall med tilhørende funksjoner på planområdet
- Levekårsløftet - vurdere bidrag til nærmiljøutvikling av området
- Vurdere arealer til et større bydelstilbud
- Utforske forholdet mellom skoleanlegg-/idrettsområde og park/offentlige byrom

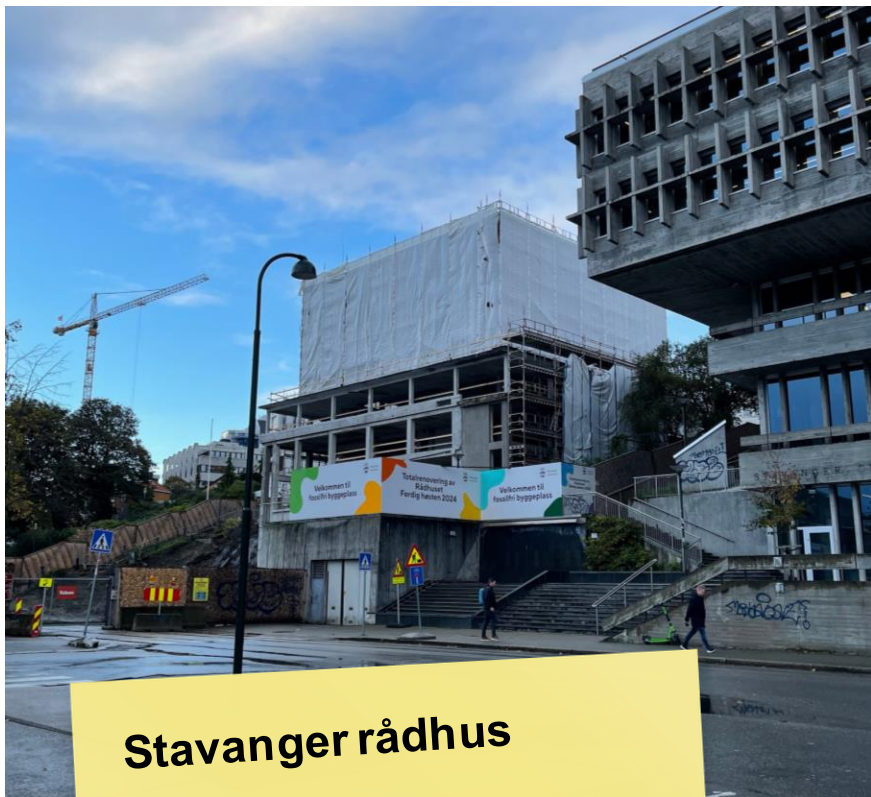
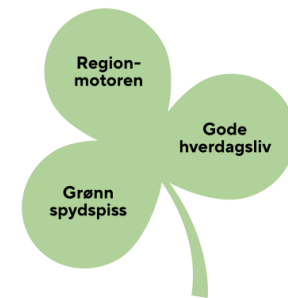
Prosjektforslag B2

B2 – Utvikling prosjektprogram Mosvangen			
			totalramme
2023	Mosvangen barnehage	24 300	190 000
2023	Prosjektforslag Mosvangen dagaktivitetssenter	19 000	263 000
2023	Prosjektutvikling, alle avlastningsplasser under samme tak (26 plasser) (Avlastningsboliger Mosvangen) innarbeides i prosjektprogram for Mosvangen Samordning		

Prosjektprogram for Mosvangen

Stavanger rådhus

- passivhus, BREEAM Excellent, smart bygg og fossilfri byggeplass.
- solceller både på taket og integrert i fasaden.
- skal produsere ca. 35 % av byggets energibehov.
- ferdigstilles høsten 2024.

B3 – B5 Utførelse		Ramme
2023–2025	Stavanger rådhus, rehabilitering	433 000
2023	Schancheholen, brannstasjon	187 200
2023	Lervig brannstasjon	224 100
2023	Søra Bråde biokull	31 200
2023–2025	Lervigskvartalet	1 114 900
2023	Tastaveden skole	241 700
2023–2026	Vaulen skole	423 000
2023	Strømvig barnehage	84 600
2023	Teknikken barnehage	132 000
2023–2024	Ramsvigtunet sykehjem, nybygg	191 000
2023–2024	Finnøy helse- og omsorgssenter, nybygg (20 plasser)	251 000

